HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

כסתם יחידאה לא אמר. תימה דבכמה מקומות משמע לחמר לפילו כסתם יחידאה דכסוף המוליא (שבת דף פג:) פריך והשתא רבי יוחנן הלכה כסתם משנה ותנן מזיד חופף ומפספס אבל לא סורק ועיין ג' דבפ' ג' מיניס (מיר ד' מב. ושם) מוקמינן ליה כר"ש ובפרק החולן (יבמות דף מב:) גבי אחת בתולות לפריך נמי והשתא ר' יוחנן הלכה כסתם משנה ותנן מזיד חופף ומספסס אבל לא סורק ועיין ג' דבפ' ג' מיניס (מיר ד' מב. ושם) מוקמינן ליה כר"ש ובפרק החולן (יבמות דף מב:) גבי אחת בתולות לפריך נמי והשתא

כסתם יחידאה לא אמר [ס] אמרי נהרדעי לא כתבינן אורכתא אמטלטלי אמר רב אשי לאמימר מאי טעמא אמר ליה משום דרבי יוחנן [ע] דא"ר יוחנן גזל ולא נתייאשו הבעלים שניהם אינן יכולין להקדיש זה לפי שאינו שלו וזה לפי שאינו ברשותו איבא דאמרי אמרי נהרדעי [א] לא כתבינן אורכתא אמטלטלי דכפריה טעמא דכפריה דמיחזי כשיקרא אבל לא כפריה כתבינן ואמרי נהרדעי [ב] אורכתא דלא כתיב ביה זיל דון וזכי ואפיק לנפשך לית ביה משששא מ"ט [ג] משום דא"ל האיך לאו בעל דברים דידי את אמר אביי [ד] ואי כתיב ביה למחצה לשליש ולרביע מיגו דמשתעי דינא אפלגא משתעי דינא אכולה אמר אמימר אי תפס לא מפקינן מיניה רב אשי אמר [ה] כיון דכתביה ליה כל דמתעני מן דינא קבילית עלי שליח שויה ואיבא דאמר שותפא שויה למאי נפקא מינה למיתפס פלגא [ו] ופ' והלכתא שליח שויה: **מתני'** [ז] גנב ע"פ שנים וטבח ומכר על פיהם או על פי שנים אחרים משלם תשלומי ארבעה וחמשה [ח] גנב ומכר בשבת גנב ומכר לע"ז [ט] גנב וטבח ביום הכפורים [י] גנב משל אביו וטבח ומכר ואח"כ מת אביו [כ] גנב וטבח ואחר כך הקדיש משלם תשלומי ארבעה וחמשה [ל] גנב וטבח לרפואה או לכלבים [מ] השוחט ונמצאת טריפה [נ] השוחט חולין בעזרה משלם תשלומי ארבעה וחמשה רבי שמעון פוטר בשני אלו: **גמ'** לימא מתניתין דלא כרבי עקיבא דאי ר' עקיבא האמר דבר ולא חצי דבר דתניא [ס] אמר רבי יוסי כשהלך אבא חלפתא אצל ר' יוחנן בן נורי ללמוד תורה ואמרי לה רבי יוחנן בן נורי אצל אבא חלפתא

אמטלטלין דכפריה. כתב ר"ת להחידנא

נהגו לכתוב אורכתא אפילו אמטלטלי דכפריה וטעמא לא ידעינא ור"ת מפרש דטעמא דהלכתא כליצנא בתרא דקונייא דגמרא כוותיה דבמבועות (דף לג: ושם [ס]) דייק טעמא דמתניע [ע] עליכם לחיים פלוני כהן הוא הא מנה לפלוני ביד פלוני מיידן והא קתני סיפא עד שישמעו מפי המוכר אמר שמואל בבא דהרשאה והא דאמרי נהרדעי לא כתבינן אורכתא אמטלטלי הני מילי [ד] דכפריה אבל בכתבינן וכן בפרק יש בכור (בכורות דף מט.) וכיון דהלכתא כליצנא בתרא אם כן אפילו כפריה כתבינן אמטלטלין דכפריה משום דמיחזי כשיקרא לא מייתינן כדמסיק להא ליצנא בתרא מפרש טעמא דלא כתבינן אמטלטלין דכפריה משום דמיחזי כשיקרא ולמימרא דמיחזי כשיקרא לא מייתינן כדמסיק בהכותב (כתובות דף פה.) ובפרק כל הגט (גיטין דף כו:) לישנא דלרב פפי דאמר האי לישנא דדייני דמיכתבא מקמי דלסהדו סהדי מחתימות ידייהו פסולה משום דמיחזי כשיקרא ות"ת כיון דלא מייתינן למיחזי כשיקרא אם כן בשטרות (דף לג:) ובכתובות (דף מט.) כי פריך מנהרדעי דאמרי לא כתבינן הוא ליה למימר דליתא וי"ל דאורחא דגמרא למיפרך ממילתא אע"ג דליתא דבפרק ג' דכתובות (ד' כח:) גמי פריך מדרב פפי ממילתיה דרב הונא וחוזר הוא מחמת זה ומגיה דבריס אע"ג דאמר בהכותב (כתובות ד' פה.) דליתיה ומיהו לפי המפרש התם דהא דקאמר ליתא לא קאי אדרב פפי אלא כלומר ליתא לקושית הלין קושיא דבקיוס שטרות דוקא מייתינן למיחזי כשיקרא דבית הין אבל בשאר מילי לא מדרב נחמן אלא הין זה רחיס משום דפריך מדרב פפי וא"ת ולישנא קמא דנהרדעי ממי הוא משני ממתניתין דמבועות ובכורות ומיהו ממתניתין דמבועות מצי לאוקמי [ו] בקרקעות וכמ"ש נשבעין אבל בהיסת דבכורות דאיירי בפליון בכור ליכא לאוקמי כמ"ש פרק ג' פודין בקרקעות דהא קתני בהיסת משום דהין פודין ויש לומר דאיכא לאוקמינהו שהאחד חייב לחבירו ושואל מדרבי נתן אי נמי שנתן לו במעמד שלשתן ומיהו בהיסת דבכורות צריך לדקדק אם יכול ליתן במעמד שלשתן כיון דהוא עלמו לא היה יכול להוליא מידו כמו שבכתובה הין יכולה ליתן במעמד שלשתן כיון דלא ניתנה לגבות מחייס כמו שמפורש בהחובל (נקמן ד' פט.) והין לתמוה על מה שהנו נותנין לכתוב הרשאה אפי' במלוה ע"פ שהין אדם יכול להקנות הלוואתו לחבירו כדמוכח נמי שמע (ב"ב ד' קמח.) שדוחק למנות להלוואתו לפלוני אינה נבריה ולא מצי למכתבוה אלא הואיל ויורש יורשה אי נמי במעמד שלשתן משמע דבשום ענין לא מצי מקני ליה דקיי"ל כאינה לאחרי ולהך ליצנא דמתניתין דגזילה נמי כתבינן אורכתא ע"פ שהין יכול להקנותו כמו שהין יכול להקדיש דקיימא לן כרבי יוחנן דגזל ולא נתייאשו הבעלים שניהם אין יכולין להקדיש כדמשמע בפ"ק דב"מ (ד' ו. ע"ש) דפריך מיניה לרב ומשמע נמי התם דבאר שהמבוע דאמרת להם המבוע מטלטלין לא היה נגזל יכול להקדיש ה"ה הלוואה ע"פ שהין יכול להקנותה כתבינן הרשאה וטעמא דלהאי לישנא מסקינן דשליח שויה ועשו תקנה לענין שליחות כאילו היה קונה קנין גמור ויש קצת למנהג בהגוזל [ו] (בתרא) (נקמן ד' קד:) דרב פפא הוה מסיק זוזי בי מוחתי ומקניהו לרב שמואל בר יהודה וגבי מסיפא דהיתיה כי אתא נפק לאפיה על פתוך ומסיק משמע לשון הלוואה ויש לתמוך דמסיק בעיבקא מיירי שלא ניתן להוצאה ועוד דבהגוזל (ב"מ ד' מו.) ובהמוכר את הספינה (ב"ב ד' עז:) ל"ג ומסיק אלא הוה ליה זוזי בי מוחתי כגון הספרים והין לדקדק מהניח דבכורות (ד' מט.) גבי פדיון הבן אינהו להרשות ע"פ שניתן לכהן ע"מ להוליא אלא מפקי מדעתייהו שיעות תוך שלשים אלמא יכול להרשות במלוה להתם ע"כ לאו ע"מ להוליא נתנו לו דקיימא לן כשמואל דאמר התם כשמוך להניח שמעתא (שם) דפודה נו כמוך שלשים [ס] ומתמלו המעות אלין נגו פדוי:

חזרקתא: הרשתא: **משום דר' יוחנן.** דהוחיל ואינו ברשות הנעליס אינו יכול להקנותו לנליח הלכך אס אבד יכול לחזור ולתבוע מיד הנחנון: **דכפריס.** אס תבעיה מפקיד לנחנן בניס דין וכפר בו: **דמיחזי.** דחתניען דחשיקרא דיהיב ליה לנליח מידי דלית ליה נגי החיך: **דאמר ליה החיך.** נחנן לנליח לאו בעל דבריס דידי אס: **ואי נחב נה למחצה ונשניס.** דון וזכי ונפשך והמוחר אני: **מיגו דמשתעי.** נחנן דינא בהדי שליח חפלגא על כרחיה דאי מני למימר ליה לאו בעל דבריס דידי אס מצי למימר אכולה: **ואי תפס.** שליח משל נחנן: **לא מפקינן מיניה.** חף על גב דלא כתיב ביה חיפיך לנפשך. ל"ת ואי תפס שליח ממון שהוניח ועיכבו לעלמו לא מפקינן מיניה כך מנאתי כתוב בתשובות הגאונים וחס עיקר: **כיון דכתיב קבילית עלאי.** אלמא שליח שויה לכלך אי תפיס מפקינן מיניה. ולישנא קמא נמי אי תפס משל נחנן מפקינן מיניה דהא שליח שויה בתופס לנעל חוב: **למיפפס פלגא.** ממון שהניח אס רוצה לעכב חליו: **ס"ג והלכתא שליח שוייה ולא שקיל מידי: מתני' על פי שנים.** כלומר שנים מעידין לחומו שגנב: **גנב ומכר בשבת.** אבל טבח קס ליה בדלינה מיניה: **וטבח ביום הכפורים.** לחין זלוזו אלא כרת: **וטבח ומכר ואחר כך מת אביו.** אבל מת אביו ואח"כ טבח ומכר חנח בקיפה לפטור שהרי ירש את אביו ואלו הוא טובח ומוכר: **בשני אלו.** בטרפה ובמולין בעזרה דקא סבר רבי שמעון שחיטה שהיתה ראויה לו אפי בשעה שחיטה אבל לרפואה ולכלבים שחיטה רחויה היא לתי נעי מלי מכיל מיניה: **גמ' דבי ולא תלי דבר.** על פי שנים עדיס יקום דבר[ד]. והני עדי טביחה דקתני בתתני' לו על פי שנים עדיס אחריס תלי דבר קתסהדי לתי לאו עדי גניבה אינה למימר דידיה קא טבח:

מלפתא

מסורת הש"ס

ס) שבועות נג: בכורות מט., ג) קדושין נב. ב"מ ז. לעיל סה: סט., ג) ב"ב עו: [תוספתא דב"ב פ"ב], ד) [דברים יט], ה) [ד"ס היכא], ו) עיין רש"ת, ז) ל"ל קמא,

רבינו חננאל

איבא דאמרי אמרי נהרדעאי לא כתבינן אורכתא אמטלטלי דכפריה. אמ' ליה רב אשי לאמימר מאי טעמא אמ' ליה מדר' יוחנן דאמ' גזל ולא נתיאשו הבעלים שניהם אין יכולים להקדיש זה לפי שאינו שלו וזה לפי שאינו ברשותו ולא אשכחנן פלוגתא עליהון למיבטל שמעתיהו. ויש מי שגורס אמטלטלי דכפריה אפקדונא וסבר דלא כתבינן אורכתא אלא [אפיקדונא דקימא לן פיקדונא כל היכא דאיתיה] ברשותא דמריה איתיה, ולהכא למימר בפקדון דאינו [ברשותו. ושמועה זו בפרק שבועת] העדות בעניין המשביע לעדים אם לפלוני תבואנו ותעידו שיש לפלוני [מנה אצל פלוני. וא]קשיין והאמ' עד שישמעו מפי התובע ומוקים לה שמואל בבא בהרשאה. ואמרי נהרדעי לא כתבינן אורכתא, הני מילי היכא דכפריה היכא דלא כפריה כתבינן. וכמה עוד בפרק יש בכור לנחלה. וכיון דלהכא מאן דדחי ליה, לא להא דנהרדעאי ולא להא דר' יוחנן, ורב אשי ואמימר דאינון בתראי מוקמי לה כר' יוחנן, שמע מינה דהילכתא הכי. וכל דאשכחנן בתלמוד כגון מעשה דרב פפא דאקני לזוזי דהוה ליה בי הוזאי לרב שמואל בר אחא וכיוצא בו במה דלא כפריה הוא כדאיתמר בהדיא, אבל או כפריה לא איתבריר בשמעתא דכתבינן אורכתא עליה. **והא** דנהגו למכתב אורכתא אפילו אמטלטלי דכפריה לא ידעינן מנין ועל זה סמכו המוציא מחבירו עליו הראיה. **ואמרי נהרדעאי** כל אורכתא דלא כתיב בה זיל דון זכי ואפיק לנפשך לית בה משששא. מאי טעמ', דיכיל למימר ליה לאו בעל דברים דידי את. אמר **אביי** או כתיב בה למחצה לשליש ולרביע מיגו דמשתעי דינא לפלגא משתעי נמי **לכולא.** וכיון דאמימר ורב אשי מפרשי אליבא דנהרדעי שמע מינה הילכתא כותיהו נמי בהא. ואסיקנה, שליחא שוייה. **מתני'.** גנב על פי שנים וטבח ומכר על פי שנים אחרים משלם תשלומי ד' וה' וכול'. **לימא מתני' דלא כר' עקיבא** דאי ר' עקיבא הא אמ' על פי שנים יקום דבר, דתניא, אמ' ר' יוסי כשהלך אבא חלפתא אצל ר' יוחנן בן נורי ללמוד תורה וכול'.

עין משפט נר מצוה

סה א מיי' פ"ג מהל' שלוחין הל' ו ועיין בהשגות ובמ"מ מהג עשין פב טוש"ע וש"ע סי' קכג סעיף ג וכ"ה לקמן בפ"ק ובפ' הגוזל עליס דף מח:) **סו** ב ג מיי' שס הל' ג סמג שס טוש"ע מ"מ סי' קכה סעיף ד: **סז** ד מיי' שס הל' ג טוש"ע שס סעיף ה: **סח** ה מיי' שס הלכה ג טוש"ע שס סעיף ו: **סט** ו מיי' שס טוש"ע שס בהג"ה: **ע** ז מיי' פ"ו מהלכות גניבה הלכה ו ופ"ג הל' ו טוש"ע סי' שמ: **עא** ח מיי' שס פ"ג הל' ה טוש"ע שס: **עב** ט מיי' שס הל' ג טור מ"מ שס: **עג** י כ מיי' שס פ"ג הל' ו טוש"ע שס: **עד** ל מ נ מיי' שס הל' ח טוש"ע שס:

הגהות הב"ח

(א) גמ' למיתפס פלגא (והלכתא שליח שויה). מג"מ וכ"ג ענין נמלכ"ע כתב דלא גרסי' ליה: (ב) תום' ד"ה כסתם וכו' בסתם משנה דיחידאה: (ג) ד"ה ממטלטלין וכו' טעמא דמצניע אני עליכס: (ד) בא"ד ה"מ היכא דכפריה לגבי:

גליון הש"ס

גמ' והלכתא שליח שויה. עיין ב"ב דף קמו ע"ב תוס' ד"ה אמטלטלין וכו' בסתם וכו' ובתאבלו המעות דאין בנו פדוי. ועיין ב"ב דף קמו ע"ב תוספות ד"ה מדלכת:

מוסף רש"י

אורכתא הרשאה, ולשון שולטנות הוא כמו (ב"ב קסד:) בשנת פלוני מורכן שלטון, אף כאן אורכתא השלטה שהשליטו על נעל חבירו (שבועות לג:). אמטלטלי לפי שאינו בעין והעדים מעידין על מה שכתוב ומחתימו שיש לי ביד פלוני כך וכך (שם) דיחזיקו ואין בעין מיחזי כשיקרא, שמא אין בידו מעל זה כלום ומחתימי שהלי אמטלטלי (בכורות מט:). דכפריה שכבר נשמע שהשמיע שקבן שהחתימו על מה שכתוב ומחתימו שיש לי ביד פלוני כך וכך (שבועות לג:). **אבא חלפתא** אבי חלפתא, הר' יוסי שמה שייטו ר' יוסי בן חלפתא (רשב"ם ב"ב נו:).